

"Ова земља је украдена од грађана Србије, њом владају људи који нису довољно компетентни, нису довољно поштени и које предводи Александар Вучић" изјавио је академик и председник Одбора САНУ за високо образовање Душан Теодоровић

Морамо да покушамо да се изборимо да вратимо нашу земљу пристojним, поштеним и вредним људима, то је оно у шта верујем. Не знам да ли то можемо да постигнемо, али је и петиција за смену Муамера Зукорлића са места председника Одбора за образовање и науку Скупштине Србије део борбе за европску и бољу Србију, Покренуо сам петицију јер његов избор није само врећање људи у просвети и науци већ свих грађана Србије. Човек који је васпитаван на догми не може у секуларној држави да води Одбор за образовање и науку – поручује у разговору за Данас академик Душан Теодоровић, председник Одбора за високо образовање САНУ.

Зукорлић вас је оптужио да сте таквим ставовима показали нетолеранцију и искључивост.

- Нисам шовиниста, овде је реч о квалификацијама. Да би неко постао муфтија мора да има квалификације у том систему, а да бисте водили Одбор за образовање и науку неопходно је да сте васпитавани на научним истинама, а не на догамама и да сте остварили значајне научне резултате. Одбор је место где се дискутује о будућим законима из образовања, његови чланови морају да знају какве су савремене тенденције у тој области у свету. Разумео бих, можда, да су Зукорлића поставили у одбор који се бави правима мањина или верским питањима.

Били сте члан Комисије за акредитацију када је одбијена акредитација Интернационалног универзитета у Новом Пазару, на чијем је челу био Зукорлић.

- Ја сам био један од кључних људи који није дозвољавао акредитацију тог “универзитета”, јер им наставни програми и кадар ништа нису ваљали. Они су сами произвели своје професоре, менаџерка тог “универзитета” је за седам година од дипломе БК универзитета и мастер и доктората на муфтијином универзитету постала “генерални менаџер универзитета”. Ту се школује полуписмен кадар, то је катастрофа за Србију и ту нема места за толеранцију. Ја сам иначе врло толерантан човек, спреман сам да марширам на Паради поноса, толерантан сам и кад су у питању истополни бракови, али је овде реч о томе да уништавамо образовни систем Србије. Транспарентан интерес Муамера Зукорлића је да искључиво због профита, после осам година, добије акредитацију универзитета, макар на силу. Зато свим снагама морамо да се супротставимо непринципијелним политичким трговинама као што је ова, у којој ће Зукорлић да акредитује свој “универзитет”, а Вучић ће за то да добије његових 50.000 гласова.

Да ли нови Правилник о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова улива наду да ће Београдски универзитет стати на пут плагијатима?

- Добро је да је Универзитет у Београду донео такав правилник, али живећи и радећи осам години на светским универзитетима навикао сам на правилнике у којима препознајем академски рукопис, док се овде види правничко-бирокуратски. Правилник је написан истим језиком као и сви други прописи на факултетима и универзитетима у Србији и то је његова основна мана. Правилник мора да дозволи свим грађанима света да ставе примедбе на нечију дисертацију, а не само члановима академске заједнице. Бесмислена је одредба да неко може одговарати ако се утврди да његова пријава није била оправдана. Нема залудних људи који пишу пријаве на докторате. Људи на универзитету су научно тренирани и ја не морам да будем стручњак, рецимо, за хемију, да бих видео да је неки рад плагијат. У свим научним дисциплинама се зна шта је оригинално, а шта је прекопирано и украдено, знају се строга правила како се пише научни рад, како се наводе референце... Декан може да формира комисију која ће за 10 дана утврдити да ли је нешто плагијат. Докторат је могуће поништити и без правилника. Ово је добра прилика да новоизабрани декан Факултета организационих наука Милија Сукновић, поступајући по одредбама правилника, покрене процедуру оцене доктората градоначелника Београда Сенише Малог.

Да ли је могуће да ФОН промени одлуку, с обзиром да се њихово Научно-наставно веће већ изјаснило да је тај докторат чист?

- То је срамна и кукавичка одлука ФОН-а, јер је докторат Сенише Малог страشان плагијат. Основни проблем је што су велики делови текста у тој “дисертацији” преписани из докторске дисертације Стифаноса Хаилемариама одбрањене 2001. на Универзитету у Гронингену у Холандији. Сениша Мали је преписао и наше ауторе Бориса Беговића, Бошка Живковића и Бошка Мијатовића. Преписивао је чак и са Википедије. Ја поседујем докторску дисертацију Стифаноса Хаилемариама, проучавао сам све то и зато смем да кажем да је докторат Малог плагијат. Позивам Милију Сукновића да реагује, у супротном ће можда он једног тренутка одговорати због нечињења. У свету се због таквих ствари поништава редовна професура и људи бивају истерани са универзитета.

Зашто толико инсистирате на случају Сенише Малог?

- Зато што ће академска заједница, ако се избори са тим плагијатом и великим прекршајем добити много. Сваки будући прекршилац ће знати да је Београдски универзитет поништио докторат градоначелника Београда. Немам право да тражим његову политичку смену, али имам право да захтевам да му се поништи докторат и мени је сасвим јасна граница између те две ствари. Ако грађани желе да имају градоначелника који је преписивао, присвајао туђе и варао, али сматрају да треба да буде градоначелник, то је њихово право.

Осим о случају градоначелника, говорили сте и да је докторат министра полиције Небојше Стефановића срамота да српску науку. Да ли вам је неко претио због ставова које износите, да ли вас је звао неко из СНС?

- Нисам имао никакав контакт са СНС, нити непријатности.

Јесте ли добијали понуде опозиционих странака?

- Прошлог лета сам гостовао на трибини покрета “Доста је било”, а 1992. сам имао

понуду да будем члан Демократске странке. Деведесетих сам протествовао и држао студентима говоре у амфитеатрима и на Студентском тргу. После мојих неколико иступа са места председника Одбора за високо образовање САНУ неки новинари су ме питали да ли ћу да се кандидујем на председничким изборима. Моја супруга, која је такође универзитетски професор, тренутно је једина особа са којом се саветујем.

Још као члан Комисије за акредитацију указивали сте да приватни универзитети деле докторске дипломе, чак сте јавно позвали на одговорност бившег министра просвете. Недавно сте изнели доказе да су радови неких ваших колега са Београдског универзитета поништени у међународним часописима... Како је могуће да нико није реаговао на све то?

- Ми смо друштво које не воли да се замера. Људи увек воде рачуна о својој егзистенцији, пазе шта говоре и раде. Ако се анализира последњих 70 година, Србија је била земља неслободе и то и данас има рецидиве. У земљама развијених демократских принципа, као што су Холандија, Шведска или Немачка, моје понашање би било потпуно нормално, а овде сам изузетак јер се не устручавам да јавно кажем шта мислим. Двадесет одсто људи који су потписали петицију за смену Зукорлића су анонимни. Не видим разлог за то.

Како изаћи из те атмосфере незамерана?

- Мора да се промени систем избора за ректоре, декане и професоре. У свету се на те позиције долази јавним светским конкурсом, а не лобирањем. Онај ко буде изабран добија велика овлашћења. Избори за професоре у Србији нису добри. Да бисте у свету добили звање редовног професора реферат о вама морају да напишу људи са других универзитета из света. Ако Србија хоће да иде напред и да буде део развијеног света, не може да има у некој области 60 редовних професора, када за ту исту област на светским школама постоји петоро. Наши људи кажу: "Како неко да пише реферат о мени, кад ме не познаје". Ја мислим да такав човек не треба да буде редовни професор. Један од критеријума за избор мора да буде међународна препознатљивост.

То звучи утопистички, ако се на Сенату Београдског универзитета сат времена води дебата да ли редовни професор треба да поднесе извештај на сваких пет година, иако нема никаквих санкција ако у међувремену не ради ништа. Колико интегрисани универзитет може да поправи стање?

- Много. Суштина интегрисаних универзитета је да не постоји самоуправљање, већ строга академска хијерархија. То значи да ректор, који се бира на светском конкурс, може да смени декана, а он може да одреди плату професорима и да не пита никога. Код нас је закон предвидео да се са 65 година иде у пензију, а да би захтев за продужење радног односа стигао на Сенат, о томе дискутује матична катедра, на којој седе људи са неколико година радног стажа. На светским универзитетима нема таквих бирократских ограничења. Проблем је што код нас правилнике и законе пишу правници који нису провели ниједан дан ван земље, а у томе им помажу професори, који такође нигде нису били.

([Данас](#))